

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1388

av Mikael Oscarsson (KD)

Abortprevention genom ideella insatser

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda stöd till ideella organisationer som arbetar förebyggande i fråga om oönskade graviditeter och abort.

Motivering

Fortfarande är det abortförebyggande folkhälsoarbetet tillbakasatt i Sverige. Fortfarande avbryts en stor mängd graviditeter i Sverige. Aborttalet, antalet aborter per 1 000 kvinnor i fertil ålder, har stigit drastiskt sedan millennieskiftet efter att under 1990-talet ha sjunkit successivt. Sverige har nu ett av de högsta aborttalen i Europa. Detta kan synas märkligt med tanke på vårt ekonomiska välfärdssystem, men kanske är det mer sociala och ideellt motiverade insatser som behövs. Av tidigare undersökningar har framkommit att många kvinnor saknar stöd och därför upplever sig tvingade att genomgå abort – även om de egentligen skulle vilja föda.

Glädjande är att aborttalen bland 15–19-åringar har minskat stadigt från ett aborttal på 25,4 (2006) till 18,8 (2012). Här har regeringen gjort en riktad satsning, som alltså tycks ge resultat även om också andra faktorer kan spela in.

Det finns i dagsläget inte något samlat folkhälsoarbete på nationell nivå för kvinnor i alla åldrar i syfte att minska antalet oönskade graviditeter eller antalet aborter.

Socialstyrelsen, Smittskyddsinstitutet och Folkhälsoinstitut har dock ett regeringsuppdrag att ta fram ett nationellt strategidokument som bland annat syftar till att stärka det förebyggande arbetet mot oönskade graviditeter. Viktigt är att också

organisationer ska inkluderas i detta arbete, enligt regeringsuppdraget.

Folkhälsomyndigheten bildades den 1 januari 2014 och övertog då de uppgifter som de avvecklade myndigheterna Smittskyddsinstitutet och Statens folkhälsoinstitut tidigare ansvarade för. Även större delen av Socialstyrelsens arbete kring miljöns påverkan på hälsan, liksom ansvaret för miljö- och folkhälsorapporteringen, har överförts till Folkhälsomyndigheten.

Trots att detta är ett av de allra vanligaste ingreppen i svensk sjukvård, finns mycket lite organiserat stöd i dag. År 2011 utfördes totalt 37 750 aborter i Sverige. Av de berörda kvinnorna hade ca 40 procent genomgått minst en abort tidigare, varav det för mer än 2 000 var den fjärde aborten eller mer. Om det var män som tvingades genomgå abort i denna omfattning, är det rimligt att tro att ett preventivt folkhälsoarbete funnits på plats för länge sedan. Målsättningen med ett jämlikt folkhälsoarbete uppfylls inte i dag.

När Anders Milton presenterade ”Bättre förutsättningar för det förebyggande arbetet – idépromemoria från Socialdepartementets arbetsgrupp för förebyggande av oönskade graviditeter” i juni 2009 föreslog hans arbetsgrupp bland annat att de ideella organisationer som arbetar med att förebygga oönskade graviditeter bör stärkas i sitt arbete genom statsbidrag för förebyggande arbete avseende oönskade graviditeter.

I det planerade arbetet behöver inte bara befintliga organisationer stödjas, utan även nya organisationer som vill arbeta tydligt förebyggande mot oönskade graviditeter och aborter samt stödjande för kvinnor. Bland organisationerna kan Livlinan och Respekts jourtelefon nämnas, samt lokala initiativ som Minna (Göteborg, Malmö och Uppsala) och Sarahcenter (Gävle). Ideella organisationer har en viktig uppgift, vilket Miltons grupp också konstaterar: ”Exempelvis kan de ideella organisationerna nå grupper med information som landsting och kommuner kan ha svårare att nå på grund av språksvårigheter eller bristande kunskaper om kulturella aspekter.”

Jag menar att arbetsgruppens uppfattning, att ett statsbidrag för riktat stöd till de organisationer som arbetar med reproduktiv hälsa och med att förebygga oönskade graviditeter, är värdefullt och bör utredas. Men därutöver bör arbetet inriktas på att minska antalet aborter, även sedan en oplanerad graviditet uppkommit.

Mikael Oscarsson (KD)